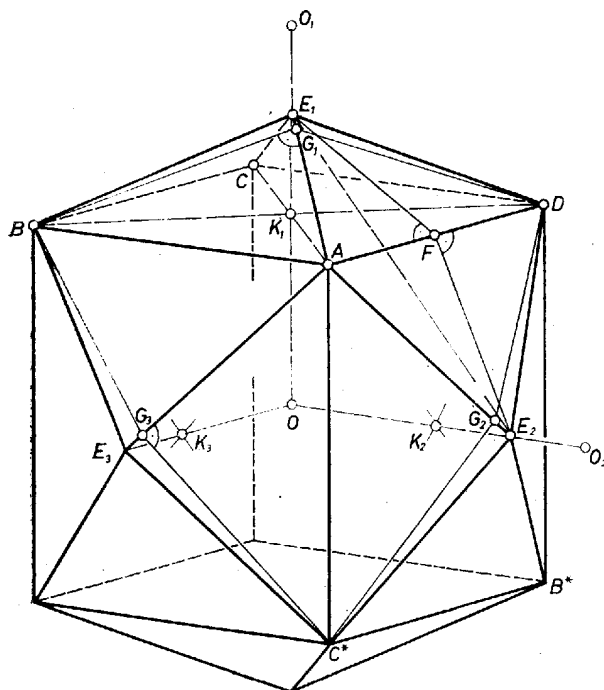
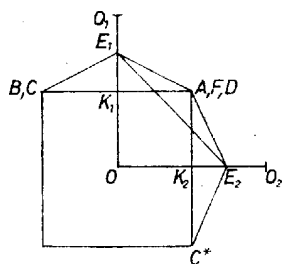

Legyen a kocka középpontja O , két lapja az $ABCD = N$ és az ADB^*C^* négyzet, ezek középpontja K_1 , illetve K_2 és O -nak ezekre vett tükörképe a O_1 ill. O_2 (1. ábra).

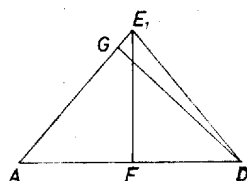

1. ábra

Így az OK_i egyenesek ($i = 1, 2$) a kocka laptengelyei. Mivel $AD = 1$, $OK_i = 1/2$ és $OO_i = 2 \cdot OK_i = 1$, azért a gömb sugarára kimondott korlátozás szerint $OK_i < r < OO_i$ és a vizsgálandó T test 6 új csúcsa közül egy-egy a K_iO_i szakasznak egy E_i belső pontja. Ezért T konvexitása alapján az ADE_i háromszögek a T -nek lapjai, mert minden más csúcsa az ADE_i síknak egyik oldalán van (2. ábra), hiszen a K_iO_i félegyenesen O_i , az E_i -ként meg nem engedett, legközelebbi pont, és A, D, O_1, O_2 nyilvánvalóan egy síkban vannak.

2. ábra

3. ábra

Így T lapjai négyesével egy-egy olyan szabályos gúla oldallapjai, melynek alapja a kocka egy lapja, és T örökli a kocka minden szimmetriáját, hiszen minden olyan forgatás és tükrözés, amely a kockát önmagába viszi át, ugyanezt teszi a 6 új csúcs együttesével.

Ezek szerint T -nek – bármely megengedett r mellett – csupán kétféle nagyságú lapszöge van: a kockából származó éleknél akkora, mint az AD élnél az ADE_1 , és ADE_2 , lapok szöge, a gúlaéleknél pedig akkora, mint az AE_1 élnél az AE_1D és AE_1B lapok szöge.

Az első lapszög egyenlő az E_1E_2F egyenlő szárú háromszög F -nél levő szögével – ahol F az AD él felezőpontja –, mert FE_1 is, FE_2 is merőleges AD -re. A második lapszögre vonatkozóan azt használjuk föl T szimmetriáiból, hogy

szárlapjai, az AE_1D és AE_1B háromszögek, egymás tükörképei a kocka ACC^* átlós síkjára, ezért a D -ből és B -ből AE_1 -re bocsátott merőlegesek talppontja közös. Ezt G -vel jelölve, a második fajta lapszöget a DBG egyenlő szárú háromszög G -nél levő szöge méri.

Ezek szerint a két lapszög akkor és csak akkor egyenlő, ha a DBG háromszög hasonló az E_1E_2F háromszöghöz, azaz ha

$$(1) \quad \frac{E_1F}{DG} = \frac{E_1E_2}{DB}.$$

Itt a bal oldal az ADE_1 háromszög kétféle magasságának aránya, ezért egyenlő a rájuk merőleges alapok arányának reciprokával, $\frac{AE_1}{AD}$ -vel – itt speciálisan AE_1 -gyel –, a jobb oldal pedig az E_1E_2O és DBA egyenlő szárú derékszögű háromszögek átfogóinak aránya, tehát egyenlő befogóik arányával, ami $\frac{E_1O}{DA} = E_1O = r$. Ezeket (1)-be beírva, négyzetre emelés után

$$AE_1^2 = AK_1^2 + K_1E^2 = \frac{1}{2} + \left(r - \frac{1}{2}\right)^2 = r^2,$$

és innen a lapszögek egyenlőségének keresett feltétele:

$$r = \frac{3}{4}.$$

Gál Péter (Budapest, Fazekas M. Gyak. Gimn., IV. o. t.)

Megjegyzés. A lapszög nagysága ki is számítható. Bármely megengedett r mellett

$$E_1FE_2\angle = \varphi = 90^\circ + 2 \cdot E_1FK_1\angle,$$

és ehhez

$$\operatorname{tg} E_1FK_1\angle = \frac{E_1K_1}{K_1F} = 2r - 1,$$

így a meghatározott érték mellett

$$\frac{\varphi - 90^\circ}{2} = \operatorname{arctg}(2r - 1) = \operatorname{arctg} \frac{1}{2} = 26^\circ 34', \quad \varphi = 143^\circ 08'.$$